

Дівчина, що стала княгинею

Костянтина Малицька

Тихо пливуть води Дніпра-Славути суне човен по спокійному плесі. Дід Микула сам править веслом; молода красуня-перевізниця, що біля нього, задивилася на зелені уз гір'я по правому березі ріки.

— Що це в тебе, діду, на грудях? – спитала згодом.

— Хрест, дитино, знак Божої муки.

— Так ти нововірець, як греки, як наші київські купці Претич і Добриня, як багато хто з простолюддя?

— Я християнин. Дасть Бог, і ти колись, Ольго, в нього повіриш.

— То ти, діду не признаєш нашого Перуна, ні Велеса, ні могутньої богині Марени? Не приносиш їм жертви в гаях?

— Ні, ми християни, в київській церковці святого Іллі поклоняємось єдиному Богові в небесах і Його Синові, що за нас умер, та Його Пречистій Матері. Поганські ідоли – це тільки мертвий камінь чи дерево.

— А ось ти шануєш таке мертве дерево, що в тебе отут на грудях.

— Не дерево оце я почитаю, а Того, що на ньому був розп'ятий. А хіба твій образ у воді, до якого тепер так залюбки придивляєшся, не ти сама?

Всміхнулася дівчина – не знати, чи до слів дідових, чи до свого гарного личка в плесі води.

— А чого вчить ця твоя віра? – спитала після короткої мовчанки.

— Вчить любити всіх людей, як братів, і прощати кривди.

— Невже ж? Любити навіть ворогів? Не мститися за заподіяне лихо?

— Помста належить одному Богові. А он бачиш? – показав дід на високий горб під Києвом.

— Кажуть, на цих горах давно-давно проповідував Христовий учень, святий Андрій. Встановив тут хрест і пророкував, що на цих місцях засяє колись світло правдивої віри, що буде тут жити працьовитий та хоробрий нарід, збудує свою могутню державу, а оці степи оберне на врожайну землю.

— Тепер не час поратися біля землі, коли довкола зазіхають на, неї вороги, — промовила твердо Ольга. – Не чув, чи князь Ігор готовився в похід на греків? Так хочеться, щоб наші — як недавно за Олега – привезли звідти парчі дорогої і штуцерних золотих та срібних прикрас. А ти, може, був теж у Царгороді? Кажуть – це чудове місто.

— Був. Ходив з Олегом у походи, як він прибивав свій щит на брамі Царгороду. Там у церквах така краса, що словами не змалюєш.

— А жінки там як живуть? Рабині чи вільні?

— Жінки там поруч із чоловіками засідають на престолах.

Допливли до берега. Старий Микула, не зважаючи на вік, вискочив оленем на сушу.

— Прощай, дівчино! Спасибі за добре серце, що старого човном привезла.

Легко хитається човен при березі. Довкола тиша, тільки інколи сполохана риба затріпоче плвцями або чайка заскиглить жалібно понад Дніпром.

Дівчина задумалася:

"І чудна ж та віра діда Микули! Прощати ворогам? Любити всіх без розбору?" Ні, вона не розміє цього. Кров за кров, помста за кривду була споконвічним законом її батьків та дідів... Буде законом і для неї. Але та Візантія, той далекий Царгород манить її, чарує. Якби можна там було побувати, побачити красу цісарських палаців, їхні божі храми! А може й справді у них правдивий Бог?

— Дівчино! Перевези мене на той берег, до Почайни!

Стрепенулась. Довгі вії поволі піднялися вгору, ясні очі глянули на молодого лицаря, що стояв перед нею. У шкуряному каптані, з мечем при боці, м'яка шапка на темних кучерях.

"Князь, сам князь Ігор, ніхто інший, як він зі своїми соболевими бровами!" — подумала й усміхнулась, вказуючи лицареві ласкаво місце у човні.

"Оця вміє правити човном сильно й певно!" — дивується про себе князь, дивлячись на струнку постать молодії Ольги.

"Відкіль родом, дівчино? — питає. — З русалок дніпрових чи мавок лісових?"

— Ні русалка, ні мавка мені не рідня. Мої предки, як і твої, хоробрі русичі, що гуляли по морях у воєнних походах. Один з них, порубаний у битвах та виснажений у походах, осів тут перед смертю. Я його онука.

— Онука княжого дружинника! — здивувався князь. — А на якого зайчика полюєш ти, гарна дівчино?

— Шляхетній куниці заєць не до пари — їй тільки з соболями дружитись.

"Вона розумна й хитра, словами її не збентежити!" — промовив про себе князь.

— А на княжий двір пішла б? Там дівчат, таких красунь, як ти, радо вітають.

— Є в мене своя хата, не звична я по чужих служити.

"Вона горда й чиста, з такою не можна жартувати, як з іншими дівчатами!" — подумав Ігор.

Усе більше та більше дивується князь на молоду перевізницю, а коли човен причалює до пристані, бере дівчину за білу ручку і мовить:

— Ольго, будь моєю жінкою!

— Вона спокійно глянула йому в очі і твердо сказала:

— Хочу бути твоєю княгинею.

Словом "хочу" підкреслила свою власну непримушену волю.

Сонце піднялось вже високо вгору і золотим промінням стелило молодій княгині величній шлях до київського престолу, до царської Візантії, до небесного почету святих.

Пам'ять про могутню і мудру володарку України, святу Ольгу, щороку святкують український нарід і свята церква в дні 24 липня.